Julkisen talouden suunnitelma 2026-29

Eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunta 7.5.2025

Patrizio Lainà
STTK:n pääekonomisti

Finanssipolitiikka myöhässä, julkinen talous unohdettu

- Elvytystoimet myöhässä, kohdentuvat heikosti ja luonteeltaan pysyviä
- Alijäämä 4,4 % BKT:stä 2024 → EU:n liiallisen alijäämän menettelyyn
- Mittavat veronkevennykset vastuuttomia
- Veronkevennysten sijaan yrityksiä ja suurituloisia osallistettava kasvavien puolustusmenojen rahoittamiseen
- Velkasuhteen ”taittaminen” 2027 silmänkääntötemppu eläkerahastoa syömällä
- Hallituksen päätösperäiset toimet julkisen talouden vahvistamiseksi kuihtuvat 0,5 mrd e vuoteen 2029

Työllisyystavoitteet karkaamassa

- Työllisyystoimien piti olla nopeavaikutteisia, mutta työllisyyskehitys heikkoa
- Työttömyysaste OECD:n kolmanneksi korkein, miesten työttömyysaste EU:n korkein
- Työllisyys- ja työttömyysasteen trendit heikentyneet hallituskaudella 2 %-yksikköä
  - Työllisiä 50 000 vähemmän, työttömiä 60 000 enemmän
- Ennusteissa työllisyys ja työttömyys v. 2027 huonompia kuin hallituksen aloittaessa
- Työllisyys heikentymässä myös rakenteellisesti
  - Rak. tasolla 2029 tuotantokuilun sulkeuduttua paluu 2023 tasolle (joka alle rak. tason)
- Kv-suhdanne ei selitä, sillä työttömyysaste EU:ssa historiallisen alhainen → suuri osa hallitustoimien seurausta

Dynaamiset vaikutukset epäuskottavia

- Yhteensä 50 % itserahoitusaste epäuskottavan korkea
- Poikkeaa merkittävästi VM:n aiemmasta varovaisuuden linjasta
- Negatiivisia dynaamisia vaikutuksia ei huomioitu (esim. leikkaukset)
- Marginaaliverojen alentamisen 100 % itserahoitus toteutuu parhaimmillaankin vasta vuosikymmenissä
- Yhteisöveron alennus ei kiihdytä kasvua → 60 % itserahoituksen sijaan nolla lähempänä
- STTK:n esityksiä kasvun vauhdittamiseksi: 1) kertaluontoinen investointiohjelma, 2) kilpailun vahvistaminen yksityisellä sektorilla ja 3) listaamattomien yhtiöiden osinkoverohuojennuksen poisto

Tulonjako suosii lähinnä hyvin suurituloisia

- Pieni- ja keskituloisilta leikattu merkittävästi → suurituloisten ja yritysten veronkevennykset epäoikeudenmukaisia
- Marginaaliverojen keventäminen kohdentuu lähinnä yli 100 000 e/v. ja yhteisöveron alennuksesta valuu 45 % suurituloisimmalle prosentille
- Ammattiliittojen jäsenmaksun verovähennysoikeiden poistaminen heikentää järjestäytymistä ja kiristää verotusta
- Työttömyysvakuutusmaksuissa nousupainetta 0,5-1,5 % (0,25-0,75 % työntekijöiden osuus)
- Monilla pieni- ja keskituloisilla verotus ennallaan tai kiristyy, ainoastaan suurituloiset hyötyvät

→ Vastakkainasettelu lisääntyy, vaikka tarvittaisiin kansallista yhtenäisyyttä turvallisuuspoliittisestikin

Keskusteleva keskusjärjestö



Patrizio Lainà
pääekonomisti
040 583 4432
patrizio.laina@sttk.fi
patriziolaina.bsky.social